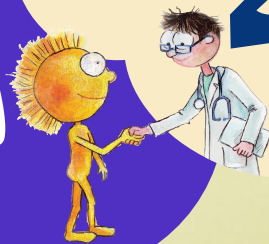

Detská chirurgia

2
2023

ENDOSKOPICKÁ CHIRURGIA STR. 3-4

MUDr. ELENA KOŠNÁROVÁ STR. 5

ODDELENIE DOJČIAT STR. 6-7

LUCIA HABLOVIČOVÁ STR. 8-9

**MOJMÍR A JEHO NEŠŤASNÝ PÁD
Z HOJDAČKY** STR. 10-11

LEKÁRSKE OKIENKO STR. 12-13

PREVENČIA STR. 14

NOVINKY NA KLINIKE STR. 16

DETSKÁ CHIRURGIA - OZ SLNIEČKO NA CESTE!

04

9

772729

958009

Priatelia,

opäť Vám prinášame ďalšie číslo časopisu Detská chirurgia na ktorom sme pracovali. Veríme, že si v ňom opäť nájdete zaujímavé články na čítanie. Časopis sa nám tvorí naozaj výborne a o to máme väčšiu radosť, keď od Vás počujeme príjemné reakcie. Naše poslanie sa tým naplňa a my sme z toho veľmi šťastní.

V tomto čísle časopisu Detská chirurgia si môžete prečítať články venované odborníkom a oddeleniam na Klinike detskej chirurgie. Nájdete v ňom tiež lekárske okienko, kde Vám zase raz prinášame užitočný článok venovaný diagnózam detí.

Predstavíme a porozprávame Vám ďalší z ľudských príbehov.

V závere by sme sa s Vami chceli podeliť o novinky na Klinike detskej chirurgie, na ktorých sa snažíme pracovať aj s pomocou našich partnerov a podporovateľov.

Keďže sa chceme stále posúvať ďalej, záležím na Vašich názoroch, a preto, ak sa s nami chcete podeliť o svoj príbeh, názor či nápad môžete nám poslať Vašu reakciu na info@detska-chirurgia.sk. Budeme Vám naozaj veľmi vďační.

Veríme, že aj aktuálne číslo si prečítate s takou radosťou, s akou sme ho my pripravovali.

Prajeme Vám príjemné čítanie.

Tím Slniečka

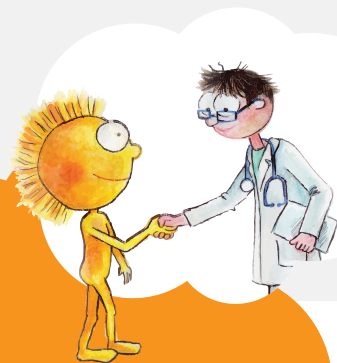
ENDOSKOPICKÁ CHIRURGIA

Klinika detskej chirurgie v Bratislave sa vyznačuje odbornosťou a širokou škálou chirurgických výkonov pre pacientov od narodenia do 18 rokov a 364 dní. Žiaľ, lekári sa stretávajú s vážnymi poraneniami, ktoré si vyžadujú spoluprácu so špecializovanými odborníkmi.

V aktuálnom článku časopisu Detská chirurgia Vám predstavíme lekárov, ktorí sa počas svojej niekoľkoročnej práci na Klinike detskej chirurgie v Bratislave najčastejšie venujú endoskopické chirurgii. Sú nimi **MUDr. Jaroslav Bibza, PhD., MUDr. Rastislav Králik a MUDr. Lenka Fedorová PhD.**

ČO ZAHŔŇA PRÁCA NA EN- DOSKOPICKEJ CHIRURGII?

Ako nám MUDr. **Lenka Fedorová PhD.** vysvetlila, pod pojmom endoskopická chirurgia sa myslia výkony známe ako gastrofibroskopia (vyšetrenie žalúdka ohybnou sondou) a kolonoskopia (vyšetrenie čreva ohybnou sondou). V realite je však spektrum väčšie. Starajú sa o malých pacientov, ktorí z nejakého dôvodu nemôžu prijímať stravu cez ústa a potrebujú tzv. gastrotómiu (otvor do žalúdka, slúžiaci na kŕmenie). Riešia pacientov s pažerákovými varixami, ktoré im vznikajú na podklade rôznych ochorení pečene. V spolupráci s rádiológmi manažujú pacientov so striktúrou (zúžením) pažeráka v jave po operácii pre atériu pažeráka (slepo zakončený pažerák). V akútnych stavoch extrahujeme požitú cudzie telesá z tráviacej rúry a riešia akútne krvácanie z hornej alebo dolnej časti tráviacej rúry. Pri bolestiach brucha v oblasti epigastria robia diferenciálnu diagnostiku s odberom

vzoriek zo sliznice pažeráka, žalúdka alebo duodena (dvanástnika). Takisto odbor vzoriek z hrubého čreva pri podozreniach na zápalové ochorenia alebo pri prítomnosti polypov, ktoré zároveň odstraňujú.

ČO VÁS PRIVIEDLO NA KLINIKU DETSKEJ CHIRURGIE?

MUDr. Jaroslav Bibza, PhD.: Na Klinike detskej chirurgie pracujem od 15.8.1986, (viac ako 36 rokov). Môj vzťah k deťom a k práci s deťmi sa formoval už v detskom veku, pretože pochádzam z učiteľskej rodiny, moji rodičia pracovali s mládežou. Počas štúdia na lekárskej fakulte som bol zaradený do pediatrického smeru. Po skončení štúdia na LFUK som hľadal prácu v detskej nemocnici - tam sa mi podarilo umiestniť na Kliniku detskej chirurgie DFNSP v Bratislave a zostal som na tom istom mladý lekár náberá prvé ozajstné chirurgické skúsenosti. Pri tak bohatej škále, si človek nájde sub-odvetvie, ktoré ho baví a naplňa.

MUDr. Rastislav Králik: Zvedavosť, išli sme viacerí spolužiaci.

MUDr. Lenka Fedorová PhD.: Na kliniku ma priviedlo práve spektrum operácií, veľkosť kliniky, rôznorodá škála činností od výučby študentov medicíny, cez bohatý ambulantný sektor (niekoľko druhov ambulancií) a 3 oddelenia, kde každé má svoje špecifické diagnózy. Ku klinike patrí aj oddelenie urgentného príjmu, kde mladý lekár náberá prvé ozajstné chirurgické skúsenosti. Pri tak bohatej škále, si človek nájde sub-odvetvie, ktoré ho baví a naplňa.

ČÍM JE PRÁVE ENDOSKOPICKÁ CHIRURGIA PRE VÁS ZAUJÍMAVÁ?

MUDr. Jaroslav Bibza, PhD.: Okrem detskej chirurgie ma zvlášť zaujal odbor gastroenterológie. Tento krásny medicínsky odbor zahŕňa tiež endoskopiou, ktorá bola najskôr využívaná len na diagnostiku ochorení tráviaceho traktu. Neskôr, zdokonaľovaním endoskopických prístrojov a tiež získaním zručnosti endoskopistov bolo možné do endoskopie zaradiť aj tera-

peutické výkony. Ako chirurg som privítal možnosť takejto endoskopické invázie, pretože niektoré výkony sa stali menej zaťažujúce a menej rizikové pre zvládnutie ochorenia pacienta v porovnaní s liečbou v minulosti.

MUDr. Lenka Fedorová PhD.: Už ako študentka medicíny som mala záujem o odbor gastroenterológie, lákali ma hlavne samotné gastroenterologické výkony. Je pre mňa fascinujúce pozeráť sa na obrazovku a ocitnúť sa vo vnútri tráviaceho traktu :)

SPOMÍNATE SI NA SVOJ PRVÝ OPERAČNÝ ZÁKROK ALEBO PRÍPAD, KTORÝ VÁM ZOSTAL V PAMÄTI?

MUDr. Jaroslav Bibza, PhD.: Môj prvý prípad v endoskopii bol chudokrvný asi 10 ročný chlapec, u ktorého som našiel chronický zápal na sliznici v žalúdku. Po liečbe tohoto zápalu jeho ťažkosti vymizli. Môj prvý prípad v invazívnej endoskopii bolo 5 ročné dievčatko, ktoré priviezli vrtnínikom, dieťa krvácalo z pažerákových varixov, malo veľké straty krvi. Obstrekom varixov špeciálnou ihlou zavedenou endoskopom sa podarilo krvácanie zastaviť a neskôr, po opakovaných takýchto výkonoch aj varixy odstrániť.

MUDr. Lenka Fedorová PhD.: Prvé endoskopické výkony boli s mojím mentorom pánom doktorom Jaroslavom Bibzom, venoval sa mi, vysvetľoval a učil ma danú problematiku. Veľmi pamätný je výkon, keď k nám previezli pacienta s cudzími telesami - magnetmi v žalúdku. Podľa RTG, ktoré sme si zhotovili v našej nemocnici, sme ale hneď videli, že magnety nie sú len v žalúdku, ale aj v pažeráku a magnetickými silami sa priťahli a perforovali stenu pažeráka až do žalúdku. Pacienta sme manažovali spoločne s ORL lekárom a našťastie všetko dopadlo dobre.

AKÝM PRÍPADOM SA NAJČASTEJŠIE VENUJÚ?

MUDr. Jaroslav Bibza, PhD. má v gastroenterologickej endoskopii najradšej urgentné prípady, jednak pre ich rôznorodosť, ale tiež preto, že ak nevznikne komplikácia, je vidno skorý efekt výkonu. Napríklad pri prehltnutých cudzích telesách (rozličného chemického zloženia a fyzikálnych vlastností), tvarov a veľkostí - všetko čo sa dostane do kontaktu s deťmi, zvlášť do 5.r. života. Zaujímavé, ale často obtiažne je „lovenie“ a vyťahovanie ihliel, sklenených črepov, klúčov, paličiek, hračiek...

Kolorektálnej chirurgii a vrozeným anomáliám zažívacieho traktu sa najčastejšie venuje **MUDr. Rastislav Králik**.

Ako nám povedala **MUDr. Lenka Fedorová PhD.**, spolu s ďalšími kolegami slúžia tzv. endoskopické služby. Vtedy sú doma na telefóne a zavolajú ich do nemocnice, ak je nutné extrahovať požitú cudzie teleso, alebo ak dieťa vypilo nejakú lepta-vú látku a treba skontrolovať rozsah poškodenia. Počas dňa manažujú pacientov s gastrostómiou, buď ich zavádzajú alebo ošetrujú vzniknuté komplikácie - najčastejšie zápal v okolí gastrostomie, alebo vypadnuté gastrostomické výživové sondy.

DÁ SA ŠPECIFIKOVAŤ DĹŽKA OPERÁCII?

MUDr. Rastislav Králik: Operácie trvajú 3 - 6 hodín a najťažšie sú komplexné vrodené chyby.

MUDr. Lenka Fedorová PhD.:

V rámci endoskopickej chirurgie sú to výkony rôzne a teda konkrétna časová špecifikácia nie je možná (presná). Extrakt cudzieho telesa môže trvať cca 10 minút ale môže trvať aj hodinu, niekedy viac, ak má dieťa zvyšky potravy v žalúdku a cudzie teleso je schované v potrave. Kolonoskopia je časovo ovplyvnená samotnou prípravou hrubého čreva, ak je črevo dobre pripravené - vyčistené, výkon je rýchlejší.

AKO PREBIEHA NÁSLEDNÁ LIEČBA PACIENTOV?

MUDr. Jaroslav Bibza, PhD.: Niektoré ochorenia si vyžadujú opakované endoskopické riešenie. Napríklad po zavedení gastrotómii (komunikácia žalúdka cez otvor na bruchu pomocou sondy), alebo jejunostómii (otvor, cez ktorý je zavedená sonda do prvej klúčky tenkého čreva), treba po určitom čase sondy vymieňať. U detí s metabolickými vadami, a neurologickými ochoreniami je často nutné ponechanie výživových vstupov počas celého detského veku až do dospelosti. U detí s portálnou hypertenziou sledujeme stav pažeráka a žalúdka aj po eradikácii varixov až do odovzdania do starostlivosti gastroenterológov pre dospelých. Zvláštnu skupinu tvoria deti so zúže-

ním pažeráka, ktoré môže vzniknúť po operácii nepriechodnosti pažeráka, ale napríklad tiež po požití leptavých látok, batérií, pri niektorých ochoreniach spôsobujúcich zápal steny pažeráka. Zúženie pažeráka si obvykle vyžaduje opakované rozširovanie zavedenými balónkovými dilatátormi. Aj po dosiahnutí uspokojivej šírky prievitu pažeráka deti sledujeme, aby sme predišli opätovnému zúženiu.

MUDr. Rastislav Králik: Moji pacienti majú plnú pooperačnú podporu v rámci ambulancie.

MUDr. Lenka Fedorová PhD.: Starostlivosť o takýchto pacientov je špecifická, preto k nám do NUDCH chodia pacienti z celého Slovenska. Pacienti so zavedenou gastrotómiou chodia na nepravidelné vyšetrenia v závislosti od funkčnosti výživovacej sondy a prípadných spomínaných komplikácií. S niektorými pacientami ostávame aj v osobnom kontakte. Nedávno som vymieňala gastrotomickú výživovaciu sondu našej bývalej pacientke (t. č. už dospelaj). Pacienti s pažerákovými varixami chodia na pravidelné kontroly. Pacienti po poleptaní tráviacej rúry chodia určitý čas na ambulantné kontroly a prípadnú kontrolnú ezofagogastroduodenoskopiu v celkovej anestézii.

MÁTE NEJAKÉ ODPORÚČANIA PRE DETI A ICH RODIČOV PRÁVE Z OBLASTI ENDOSKOPICKEJ CHIRURGIE?

MUDr. Jaroslav Bibza, PhD.: Najväčšou hrozbou v súčasnosti sú takmer všade používané batérie (aj do samotných detských hračiek). Vyťahovali sme batérie aj zo 6-mesačného dieťaťa. Pri zakliesnení sa v strednej časti pažeráka môžu spôsobiť aj smrť z vykrvácania. Veľmi nebezpečné sú magnety (napr. viac ako 3 magnetické guľičky), alebo prítomnosť požitého magnetu a nasledovne nejakého magnetického kovu - vzniká perforácia čreva. Často úrazy vznikajú podceňovaním nebezpečnosti chemických látok (napr.

čistiacich prostriedkov) a ich nedostatočnou ochranou pred dostupnosťou pre deti. Neospravedliteľné je prelievanie tekutín s leptavými účinkami do iných, častokrát potravinových nádob. Vtedy sa leptajú dokonca aj samotní dospelí.

MUDr. Rastislav Králik: Vyvarovať sa dostupnosti chemikálií, batérií a drobných nebezpečných telies, ktoré môže dieťa požiť.

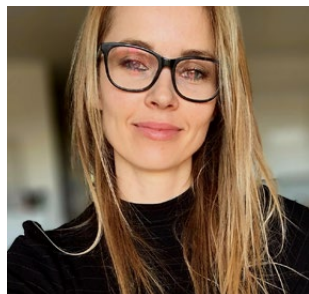
MUDr. Lenka Fedorová PhD.: Snažíme sa robiť osvetu, aby rodičia odkladali nebezpečné cudzie telesá akými sú napr. batérie a leptavé látky mimo dosah ich detí.

UVEDOMUJEME SI, ŽE JE VAŠA PRÁCA VEĽMI NÁROČNÁ. AKO DOKÁŽETE RELAXOVAŤ? ČO JE PRE VÁS ODDYCH?

MUDr. Jaroslav Bibza, PhD.: Vo voľnom čase sa venujem rodine, športu (bicykel, plávanie, bežkovanie), práci v záhrade a vo vinohrade, čítaniu beletrie, práci v dielni.

MUDr. Rastislav Králik: Príroda, vodáctvo, solo bushcraft.

MUDr. Lenka Fedorová PhD.: Pravdou je, že relaxovať v pravom zmysle slova je pre mňa ťažké, ale učím sa to :) Podľa odborníkov by sme sa my zdravotníci mali starať o seba, aby sme sa potom vedeli postarať aj o svojich pacientov. V literatúre sa udáva, že až 47 % lekárov trpí

syndrómom vyhorenia, čo je alarmujúce číslo, preto si treba zachovať svoje koničky a záujmy, u mňa je to napr. kreslenie fashion illustration.

Ďakujeme!

MUDr. ELENA KOŠNÁROVÁ

Lekárka Všeobecnej chirurgickej ambulancie na Klinike detskej chirurgie

MUDr. Elena Košnárová je lekárkou pôsobiacou na Klinike detskej chirurgie vyše 45 rokov. Právom ju primár MUDr. Igor Béder, PhD nazval „chirurgickou mamou“. Ona ňou je naozaj je – svojim láskavým a trpezlivým prístupom k pacientom i kolegom.

Na všeobecnej chirurgickej ambulancii riešime neúrazové stavy. Často tu máme deti s pruhom pupkovým alebo slabinovým, čo je vyklenutie črievka do brušnej dutiny. Chodia k nám deti s bolesťami brucha, so zápalmi v brušnej dutine, so zápalmi kože, so znamienkami, ktoré je potrebné chirurgicky odstrániť. Často prichádzajú aj rodičia s čerstvými bábätkami, ktoré majú nehojace sa mokvajúce pupčeky. Milujem bábätká, keď vidím, ako sa to u nich krásne zahojí!

NA AKÝ BIZARNÝ ALEBO ZAUJÍMAVÝ PRÍPAD Z PRAXE SI SPOMÍNATE?

Ľudia prídu so všeličím, ale nie je to zverejiteľné.

ČO VÁM DODÁVA ELÁN VENOVAŤ SA NAĎALEJ DETSKÝM PACIENTOM A ICH RODIČOM?

Predsa deti ! Chcem mať okolo seba kopec detí. Poháňa ma vedomie, že pacient prichádza nie pre papier, ale pre pomoc. Keď vieme, pomôžeme.

ČO BY STE RADY ODKÁZALI RODIČOM SVOJICH PACIENTOV?

Buďte zdraví! A radšej sa stretnime na ulici, ako v nemocnici. Potom si zakývame a poteším sa, že si na mňa pamätáte.

Prajeme Vám všetko najlepšie!

V januári tohto roku oslávila krásne životné jubileum – 70 rokov. Za tím Detská chirurgia - OZ Slniečko na ceste jej prajeme zdravie a veľa pracovného optimizmu!

TŮŽILI STE BYŤ LEKÁRKOU OD DETSTVA?

Pôvodne som chcela byť učiteľkou. Predstavovala som si, že pôjdem študovať pedagogickú fakultu do Trnavy, lebo tam bývala moja babka. Lekárkou chcela byť najprv moja sestra. Ja som sa rozhodla prihlásiť sa na medicínu až na konci strednej školy. Tým som urobila radosť svojmu otcovi, ktorý bol lekár – pediater tu na Kramároch, MUDr. Mikuláš Zvolenský.

ČO BOLO PODNETOM, ŽE STE SI VYBRALI VTEĎ PRE ŽENY NEZVYČAJNÝ ODBOR – CHIRURGIU?

Počas štúdia na medicíne sa mi páčili prednášky chirurga Prof. MUDr. Janca DrSc. Témou mojej práce „ŠVOČ“ boli „Liečba popálenín na chirurgii“. Ďalším výrazným momentom, kedy som sa zamilovala do chirurgie, boli chvíle, kedy ma primár MUDr. Schnierer CSc. brával k chirurgickým operáciám. Na chirurgii je zaujímavé to, keď pozorujete efekt chirurgickej liečby: die-

ťa má rozbitú hlavu, zašijete a zhojí sa, príde so zlomenou rukou, naložíte sadrový obväz a približne po 3 týždňoch je zhojená.

VYMENILI STE NIEKEDY KLINIKU DETSKEJ CHIRURGIE ZA NIEČO INÉ?

Niekoľko rokov som pôsobila na Lekárskej fakulte ako asistentka. Túto funkciu som však vykonávala súbežne s prácou lekárky na klinike. Mala som tak možnosť vyučovať budúcich lekárov.

DLHODOBO SA VENUJETE PACIENTOM NA VŠEOBECNEJ CHIRURGICKEJ AMBULANCI. S AKÝMI DIAGNÓZAMI SA TU STRETÁVATE?

ODDELENIE DOJČIAT

Pre najmenších pacientov, ktorí potrebujú chirurgickú intervenciu je zriadené v rámci Kliniky detskej chirurgie - oddelenie dojčiat. Sú tu hospitalizované bábätká a deti do 3 rokov veku života, väčšinou aj so svojimi maminkami ako tou najdôležitejšou oporou vo chvíľach operačného zákroku alebo stavu po úraze.

Často sú sem prijímané deti po úrazoch, s vrodenými vývojovými chorobami tráviaceho systému, deti s náhlymi „brušnými príhodami“ ako je napr. invagnácia – vsunutie 1 časti tenkého čreva do druhej. Taktiež sú tu aj drobcí po operácii pruhu.

Opýtali sme sa ich, čo ich priviedlo k práci sestry na oddelení a ako dlho na klinike detskej chirurgie pracujú. Prezradili nám aj, akú majú motiváciu a v čom vnímajú pozitíva svojej práce.

Zuzana: Mala som na výber 3 oddelenia a vybrala som si chirurgiu, pracujem tu 20 rokov. Je tu odborná práca, veľa nových poznatkov, dobrý kolektív.

Dária: K tejto práci ma priviedol pozitívny vzťah k deťom a túžba naučiť sa niečo nové z odvetvia chirurgie, kde pracujem už 6 rokov.

Jana B.: K tejto práci ma priviedla spolužiačka zo strednej školy, teraz už kolegyňa Dária. Ako pozitívum vidím skutočnosť, že ide o zaujímavú a peknú prácu s deťmi, v každej službe je možné zažiť nové skúsenosti. Sú tu zlaté kolegyne, ktoré vždy pomôžu a poradia.

Denisa: Vždy som chcela pracovať s deťmi a pracujem tu už 16 rokov. Plus tejto práce vnímam, že to nie je „len“ práca s deťmi, ale veľa odbornej práce a je tu super kolektív.

Stanka: U mňa bolo motiváciou skúsenosť s hospitalizáciou v detstve. Dobrý pocit z pomoci deťom, rozmanitosť diagnóz v práci a nové skúsenosti aj po rokoch praxe sú dôvodom, prečo pracujem práve tu. A samozrejme ma motivuje i dobrý kolektív.

Sima: Na chirurgiu ma priviedla skúsenosť z predošlej práce, kde som nebola spokojná s náplňou práce a príslušnými kompetenciami. Na detskej chirurgii som 3 roky a s náplňou práce som spokojná, pretože práca je tu

miššia, nakoľko ide o prácu s malými deťmi. Najväčším pozitívom sú práve deti, to, keď človek vidí, v akom stave od nás odchádzajú – zdravé, vďačné a hlavne vysmiatie, spokojné a spokojnosť vidieť aj na rodičoch.

Ingrid: Chirurgia bol môj výber hneď po škole, pracujem tu už 33 rokov s prestávkou 3 rokov. Je to práca s deťmi, každá služba iná, rôzne diagnózy, príbehy a super kolegyne.

Eva: Priviedla ma sem kamarátka – zdravotná sestra z chirurgie – oddelenie chlapcov, pracujem tu od 17.5.2021. Za motiváciu považujem to, že je to práca s deťmi, ktorá je pestrá.

Sylvia: Mňa sem priviedla kamarátka sanitárka, som tu od augusta 2021. Tou motiváciou su pre mňa tiež samotné deti.

Súčasťou tohto kolektívu je aj ďalších 5 sestier, ktoré s láskou a trpezlivosťou bdejú nad najmenšími

pacientami Kliniky detskej chirurgie a rady ich vidia pri prepúšťaní z nemocnice s úlavou a úsmevom.

PODPORTE

KLINIKU DETSKEJ CHIRURGIE
PROSTREDNÍCTVOM SMS V TVARE:
CHIRURGIA5 / CHIRURGIA10
NA ČÍSLO **8844**

**CENA SMS
JE 5 € / 10 €**

TECHNICKY ZABEZPEČUJE: MEDIATEX, S.R.O.,
P.O.BOX 54, 830 00 BRATISLAVA.
CENA SMS JE 5€/10€ S DPH.

Lucia Hablovičová

Slovenská modelka, moderátorka a bývalá riaditeľka Miss Slovensko

Lucia je šarmantná a charizmatická žena, ktorá pochádza z Bratislavy. Sama o sebe tvrdí, že je extrovertný introvert, ktorý rád cestuje, záhradkárči, pracuje s deťmi, sníva a žije zmysluplne. Od detstva túžila byť učiteľkou v materskej škole. Študovala na Pedagogickej škole, avšak už počas štúdia sa začala venovať modelingu. Je to naozaj scestovaný človek. Po svete cestovala 10 rokov a po návrate domov začala pracovať v TV Markíza ako moderátorka Smotánky. Popri tejto práci sa venovala a aj stále venuje dobrovoľníckej činnosti. Akej a čo nám ešte Lucia o sebe prezradí, a sa dočítate v nasledujúcom článku.

Pamätáte si na impulz, ktorý rozhodol, že sa budete uberať práve smerom modelingu?

Kedy to bolo? Mala som 16 rokov a nesnívala som o kariére modelky, ale keď ma na ulici oslovila skautka - vyhľadávačka nových modeliek, povedala som si prečo nie - vyskúšam. O tri týždne som už letela prvýkrát do Paríža.

Mali ste aj iné pracovné sny?

Ja som nikdy nesnívala o veľkej kariére. Od malička som mala rada deti, kočikovala som všetkých sudedov;) a prirodzene ma to ťahalo k učiteľstvu. Po ukončení školy som chcela byť učiteľkou v materskej škole. Osud to zariadil trochu inak a za 20 rokov som mala šťastie vyskúšať si rôzne iné profesie, aby som sa nakoniec vrátila k tomu, čo som chcela robiť - do materskej školy.

Vieme o Vás, že Vám učaroval svet modelingu, ako vnímate toto obdobie?

Bolo to obdobie veľkých zmien,

prvýkrát som letela lietadlom, zrazu som bola sama vo veľkomeste, odkázaná len na seba. Musela som sa naučiť anglicky, keďže v škole som mala nemčinu. Bolo to obdobie výziev, ale aj veľká škola života, ktorá mi veľa dala. Ak by som vtedy ostala žiť doma, na Slovensku, bola by som dnes úplne iným človekom. Takže vďaka Bohu za všetky tie skúsenosti a odvahu, že som sa vtedy rozhodla dať modelingu šancu.

Neskôr prišli materské povinnosti a s tým určite aj životné zmeny. Ako sa na to všetko pozeráte s odstupom času?

Materstvo zmení život každej ženy. V týchto dňoch oslavuje môj syn narodeniny, a ja som si uvedomila, že som vďaka nemu prežila 10 najkrajších a najnaplnenejších rokov svojho života. Cestovanie, kariéra v modelingu, v TV alebo na projekte Miss Slovensko boli krásne a veľmi som si to užívala. Ale byť mamou je úplne iný rozmer života, ktorý nenahradí žiadna kariéra a som za to veľmi vďačná :)

Čomu sa venujete v súčasnosti?

Už 13 rokov vlastným súkromnú materskú školu v Malackách, takže som sa vrátila k tomu, čo som vždy chcela robiť - k práci s deťmi ;)

Ako prebieha Váš pracovný deň?

Ráno odveziem syna do školy a ja sa vyberiem do škôlky, riešim bežné denné veci súvisiace s chodom celej prevádzky. Ak je to potrebné, zastupujem kolegyn, komunikujem s rodičmi, riešim technické a administratívne veci. Po práci idem pre syna a pokračujeme na krúžkoch :) Medzitým nakúpiť, navariť a oprat... taký bežný stereotyp každej mamy..

Venujete sa dobrovoľníckej činnosti?

Pred 14 rokmi som založila OZ Svetluška, pretože už dlhšie som sa venovala rôznym dobrovoľníckym činnostiam. Chcela som, aby to bolo zastrešené pod jednou strechou. Pred pár rokmi som si rozšírila vzdelanie v tejto oblasti na VŠ Sv. Alžbety v Skalici, kde som

ukončila štúdium sociálnej práce. Bolo to krásne obdobie, ktoré mi dalo veľa aj do mojich sociálnych aktivít.

Ste inšpirujúca žena. Ako vnímate obdobie spolupráce s nadáciami, neziskovými organizáciami a vytváranie projektov?

Pre mňa je spolupráca s rôznymi organizáciami či nadáciami veľmi inšpirujúca. Za tie roky som sa stretla s množstvom príbehov a životných osudov, kde som vnímala šancu pomôcť tam, kde je to potrebné. Rada spoznávam a učím sa nové veci a práve sociálna oblasť je pre mňa veľmi blízka a zmysluplná. Mám za sebou spoluprácu s rôznymi DSS, Detskými domovmi, ale aj zariadeniami pre seniorov či Ligou proti rakovine.

Prečo ste sa aj vy rozhodli pomáhať iným?

„Každý môžeme pomôcť svojou

troškou, stačí sa poobzerať okolo seba a mať otvorené srdce.“

Myslím si, že každý človek by tu mal po sebe niečo dobré zanechať a o to viac, ak sme do života dostali zdravie, dobré rodinné a finančné zázemie, možnosť niečo tvoriť a budovať.

Ako alebo čím ste pomohli/pomôžete OZ?

V blízkej dobe chystáme spolu s OZ Charitatívny “slniečkový” deň pre rodiny s deťmi na golfovom areáli v Nitre. Verím, že nájdeme priestor aj na iné spoločné aktivity.

V tejto náročnej dobe každý potrebuje malý únik k niečomu, čo má rád. Ako najradšej relaxujete a doplníte energiu vy?

Ja veľmi rada trávim čas v prírode, najradšej s mojimi psami, slúchadlá v ušiach, obľúbená hudba a slnko ;) Na jeseň som začala otužovať, aj to je pre mňa úžasná psychohygiena

a už sa neviem dočkať jari - milujem prácu v záhrade ;)

Ako ste sa dozvedeli o Detská chirurgia- OZ SLNIEČKO NA CESTE?

Detská chirurgia- OZ SLNIEČKO NA CESTE! vnímam prostredníctvom mojich priateľov ako veľmi aktívne a výnimočné združenie, ktoré svojim pôsobením neuveriteľne zlepšuje podmienky na Detskej chirurgii nielen malým, ale aj veľkým. Vďaka Lenkinmu zariadeniu sa dejú zázraky a kiež by bolo takých ľudí viac. Naše zdravotníctvo by potom vyzeralo úplne inak a nemocnica by prestala byť pre deti strašiakom.

Ďakujeme Lucii za skvelý rozhovor a želáme veľa úspechov v osobnom, ale aj v pracovnom živote.

**s pastelkami
v nemocnici**

**POŠLI SVOJE
PASTELKY A POTEŠ
DETI V NEMOCNICI**

WWW.DETSKA-CHIRURGIA.SK

MOJMÍR A JEHO NEŠŤASTNÝ PÁD Z HOJDAČKY

Ďalší zo skutočných príbehov sa stal v roku 2017. Mojko, ako ho volá mama je živý, šikovný a veľmi komunikatívny chlapec. Má svoje sny a veľmi rád sa hrá na počítači. Je to veľmi statočný chlapec, ktorý mal spolu so svojimi rodičmi odvahu nám porozprávať o nehode, ktorá sa mu stala v jeho živote.

Čo sa vlastne stalo?

Práve skončil školský rok, začalo leto a ako všetky deti, aj Mojmir sa veľmi tešil. Mal vtedy len sedem rokov. Tešil sa na nové ihrisko, ktoré im práve dokončili. Spolu s ocinom a s bratmi sa rozhodli, že ho pôjdu hneď vyskúšať. Ihrisko bolo plné detí a rodičov. Mojmir sa so svojim kamarátom hojdal na preklápajúcej hojdačke. Počas hojdania preletel cez držadlo na hojdačke, udrel sa o drevo v strede a spadol na zem. Pri nehode si rozrazil bradu, po ktorej mu na brade zostalo osem štičov. Rozbil si nielen bradu, ale udrel si aj hlavu, čomu nikto neprikladal veľký význam. Rodičia si myslia, že práve týmto pádom a úderom to celé začalo.

„Na tej hlave sa začalo niečo diať.“ hovorí mama.

Ako to celé pokračovalo?

Ako rodičia spomínajú, bolo neskoré leto 2017, keď rodičia objavili na pravej strane hlavy svojmu synovi malú mäkkú hrčku. Hneď spozorneli a rozhodli sa, že navštívia chirurga, nech mu hrčku vyberie. Začali asi tušiť, že pád, ktorý mal pred pár mesiacmi bude mať ešte svoje následky.

V decembri navštívili chirurgiu v Senici, kde Mojkoví lekár nahmatal v hrčke tep. Lekárovi sa to nepáčilo a tak poslal rodičov so synom do Skalice na magnetickú rezonanciu. Tá ukázala, že pravá strana hlavy pod kožou bola viac prekrvená a cievy viac vyvinuté. Okrem toho na mieste už spomínanej hrčky sa ukázal zhluk ciev, v ktorých prúdila okysličená i odkysličená krv.

Ich ďalšia cesta viedla na bratislavské Kramáre, kde im bol odporúčany MUDr. Jožko Babala. Skontaktovali sa s ním a dohodli sa na ďalšom postupe.

V marci 2018 mal Mojko prvú operáciu. Operácia prebehla v poriadku. Na kontrole o rok vyzeralo byť všetko v poriadku. Nasledujúci rok, v júni 2020, útvar na hlave Mojka tak narástol, že musel absolvovať ďalšiu operáciu, ktorá mala dve doby. Mama spomína na to, keď boli v nemocnici a Mojkoví musela pred operáciou holiť hlavu v kúpeľni.

„Ja keď som to videla, ten útvar na hlave bol zväčšený a bol ako chobotnica. Z každej strany si útvar vytvoril cievy hrubé ako palec. Bolo to niečo hrozné. Mala som strach, čo to tam má.“ spomína mama.

Foto z ľava: Mojko a jeho bratia

O mesiac na to, v júli 2020, absolvoval Mojko druhú dobu operácie. MUDr. Babala vysvetlil rodičom, že útvár – cievná malformácia je veľmi agresívna a nikto nevie predpokladať ako sa bude útvár správať a vyvíjať.

O tri mesiace, v októbri 2020, lekári na CT skonštatovali regresiu veľkosti a počtu cievnych štruktúr a Mojko podstúpil ďalšiu operáciu, kde mu pretáli cievy a hneď bol objednaný na poslednú operáciu v decembri. Keďže prebiehala pandémia a nevyhol sa jej ani Mojko, museli operáciu posunúť.

Posledná hospitalizácia bola 15.3.2021. Rodičia si na tento deň veľmi dobre spomínajú. Mojko strávil v nemocnici deväť dní, počas ktorých absolvoval najdlhšiu a najnáročnejšiu operáciu. Lekári mu odstránili väčšiu časť malformácie, ktoré už prerastala aj do lebky. Avšak, časť tam stále zostala, pretože už bola vstretaná do kože. Koža na hlave bola tenká a celá operácia bola sama o sebe veľmi hraničná a riskantná. Mojkoví zostala po operácii veľká jazva na hlave. Po ukončení hospitalizácie prišlo domáce doliečovanie a ošetrovanie.

„Mohol kedykoľvek vykrvácať.“ so strachom dodala mama.

Ako celú situáciu vnímal Mojko?

Mojkovi to prinieslo na určitý čas isté životné obmedzenia. Keďže šlo o krv pod tlakom, celé okolie muselo byť opatrné a schopné hneď zasiahnuť. Učitelia v škole dávali veľký pozor a mali pred tým obrovský rešpekt.

„Ani som nemohol byť poriadne na telesnej. Nemohol som nič robiť.“ spomína Mojko.

Rodičia sa ho snažili v ničom neobmedzovať, ale museli byť veľmi ostražití. Je prirodzené, že sa báli, keď hrozilo pri úraze či malom udretí vykrvácanie ich syna.

„Raz sa nám stalo, že si odlúpol malú chrastu a krv mu všade striekala.“ povedala mama.

Ako nám povedal sám Mojko: „Ja som bol vždy pripravený, keď mi to aj začalo striekať, už som sa naučil, že ako tomu predchádzať. Vedel som, že si mám ranu na hlave hneď pritlačiť. Jedno rozhodnutie mi zmenilo skoro celý život.“

Ako sa darí Mojkoví s odstupom času?

Mojko je rok a pol po poslednej kontrole. Vrátil sa do bežného života. V škole už nemá žiadne obmedzenia ani výnimky týkajúce sa telesnej výchovy. Robí všetky aktivity a činnosti ako chlapci v jeho veku. Má svoje vízie a plány do budúcnosti. Mojko by si prial byť ITčkárom. A ako sám povedal, len dúfa, že sa mu to v hlave zase nerozpohybuje.

Ako vnímajú celú nehodu rodičia?

„Žili sme si svoj život napriek tomu, ďalej. Inak sa to nedalo. Stále máme rešpekt pred Mojkovou hlavou, aby sa mu to nevrátilo.“ dodala mama na záver.

Ďakujeme Mojkoví a jeho rodičom, že nám porozprávali ich príbeh. Mojkoví prajeme, nech sa mu jeho sny splnia a celej rodine prajeme veľa šťastia!

LEKÁRSKE OKIENKO

SPOZNÁVAME DIAGNÓZY DETÍ Hirschsprungova choroba

Hirschsprungova choroba je závažné vrodené vývojové ochorenie tráviaceho systému, ktoré postihuje predovšetkým hrubé črevo.

Príznaky ochorenia sú prítomné u väčšiny detí hneď po narodení. Prvým prejavom je oneskorený odchod smolky. U zdravých novorodencov odíde smolka do 24 hodín. U detí s Hirschsprungovou chorobou môže byť odchod prvej stolice posunutý až do obdobia nad 48 hodín. Vtedy je už prítomné aj výrazné nafúknutie bruška, dieťaťko môže začať zvracať, môže byť viditeľné vykresľovanie črevných kľúčiek na brušnej stene. Dieťa je nekludné, má bolesti, netoleruje kŕmenie. Ak sa toto obdobie nezvládne konzervatívne núrkováním a/alebo výplachmi, musíme zasiahnuť chirurgicky už počas prvých týždňov života.

U starších detí sa ochorenie prejaví dlhobo trvajúcou úpornou zápchou, ktorá nereaguje na bežné postupy. Dieťa môže mať chronické bolesti brucha, neprospieva (nedostatočný vzrast, anémia, malnutícia a pod.). **U neskoru diagnostikovaného ochorenia** môžeme pozorovať typický obraz pavúčikovitej postavy s veľkým bruchom a štyhlými hornými a dolnými končatinami. Môže sa stať, že ochorenie sa prvýkrát prejaví až enterokolitídou, závažným zápalom hrubého čreva, kedy je nevyhnutná hospitalizácia dieťaťa. Samozrejme, nie každé dieťa s obštipáciou (zápchou) trpí Hirschsprungovu chorobou. Pri dlhodobých ťažkostiach s vyprázdňova-

ním je potrebné, aby rodičia vylúčili základné príčiny obštipácie. Ide predovšetkým o chyby v stravovacích a režimových návykoch. **V strave** je to hlavne nedostatok tekutín prijímaných počas dňa, nedostatočný príjem vlákniny, najmä vo forme bežne dostupného ovocia a zeleniny, nadmerný príjem sladkosti,

Ako vyzerá kontrastné vyšetrenie hrubého čreva pri Hirschsprungovej chorobe

bielého pečiva, sladených nápojov a pod. **Z režimových návykov** nedostatok pohybu, nedostatočný čas na vyprázdnenie, alebo naopak príliš dlhý čas strávený na toalete. Je ideálne, ak sa dieťa vyprázdňuje denne/obdeň a tento návyk u neho rodičia vypestujú už pri odplienkovaní pravidelným vysádzaním na nočník, denne, v rovnakom čase. Keď sú tieto faktory zvládnuté a u dieťaťa pretrváva obštipácia, je potrebné, aby rodičia navštívili svojho rájového pediatra, ktorý vy-

lúči ďalšie možné príčiny obštipácie (gastroenterologické, metabolické, endokrinologické, neurologické ochorenia). Často vidáme, že obštipácia sa objaví v určitých prelohmových obdobiach života dieťaťa: prechod z materského mlieka na umelú mliečnu formulu, obdobie zavádzania príjmov do stravy, obdobie odplienkovania, nástup do materskej školy/základnej školy, narodenie mladšieho súrodenca, niekedy sa obštipácia začne po prekonaní hnačkového ochorenia. Všetky tieto vonkajšie stimuly vplyvajú na každé dieťa rôzne a reakciu na ne môže byť práve vznik ťažkostí s vyprázdňovaním. Literatúra udáva, že výskyt obštipácie v detskej populácii je 1:5 až 1:10 (t.j. každé piate až desiate dieťa trpí zápchou), pričom výskyt Hirschsprungovej choroby je približne 1:5000. Samozrejme, keď je obštipácia u starších detí úporná a spojená s ďalšími ťažkosťami, spomenutými vyššie, je potrebné Hirschsprungovu chorobu vylúčiť. Vtedy prichádzajú deti na chirurgické vyšetrenie.

V rámci diferenciálnej diagnostiky máme k dispozícii okrem klinického vyšetrenia lokálneho **nález**u na bruchu a konečníku, možnosť vyšetriť dieťa **anorektálnou manometriou**. Je to nebolestivé vyšetrenie tlakov v konečníku, vhodné pre deti, ktoré vedú spolupracovať zatlačením konečníkových zvieráčov. Vyšetrením zistíme, či je prítomný reflex, ktorý bežne vidíme u normálneho čreva a ktorý chýba pri podozrení na Hirschsprungovu chorobu. Pri chýbaní reflexu pokračuje diagnostika

rentgenovým vyšetrením hrubého čreva pomocou kontrastnej látky. Ak je na tomto kontrastnom vyšetrení obraz podozrivý z Hirschsprungovej choroby, plánujeme u dieťaťa hospitalizáciu na Klinike detskej chirurgie a diagnostiku formou biopsie konečníka v celkovej anestézii na operačnej sále. Pri výsledku, ktorý potvrdí Hirschsprungovu chorobu, sa naplánuje histologizácia celého hrubého čreva a následne definitívne operačné riešenie. Tento postup je vhodný pre deti, ktoré majú chronické ťažkosti. V akútnych prípadoch, u novorodencov alebo dojčiat, prípadne starších detí, u ktorých je hrubé črevo dekompenzované, je nevyhnutné operačné riešenie s vyvedením stómie (dočasného črevného vývodu) a odobratím vzoriek hrubého, event. aj tenkého čreva na histologické vyšetrenie. Výsledok histológie je nevyhnutný pre plánovanie definitívnej operácie.

Hirschsprungova choroba sa zaraďuje medzi ochorenia postihujúce motilitu tráviaceho traktu. Pri Hirschsprungovej chorobe nedochádza počas embryonálneho vývoja dieťaťa k správne mu vývinu inervácie črevnej steny. Ochorenie vo svojej typickej forme postihuje častejšie chlapcov (4:1 v porovnaní s dievčatami). Pri typickej forme je postihnutý spodný úsek hrubého čreva. Ochorenie spôsobuje, že časť čreva, kde je porušená správna inervácia črevnej steny, pôsobí ako prekážka: črevo tu nemá normálnu peristaltiku, teda črevný obsah touto časťou prechádza obmedzene a črevo umiestnené vyššie nad týmto úsekom sa postupne rozširuje. Preto bolo toto ochorenie historicky nazvané megacolon (obrovské hrubé črevo). Histologické vyšetrenie hrubého čreva nám teda podá informáciu o tom, ktorá časť hrubého čreva má normálne zastúpenie gangliových buniek, a v ktorej časti tieto bunky, nevyhnutné pre normálne fungovanie čreva, chýbajú. Histo-

lógovia vyšetrujú vzorky rôznymi typmi špeciálnych farbení, na základe ktorých nám vedú črevo vyhodnotiť ako správne inervované, alebo ako črevo s Hirschsprungovou chorobou. Úsek, ktorý nemá vyvinuté gangliové bunky, musíme chirurgicky odstrániť. Definitívna operácia pri Hirschsprungovej chorobe je náročný operačný výkon, ktorý realizujeme s kompletnými predoperačnými vyšetreniami dieťaťa za optimálnych podmienok (dieťa nemôže byť choré, napr. nemôže mať pridružený respiračný infekť a pod.). Rodičia sú poučení o nutnosti zavedenia centrálného žilového vstupu, prechodnom pooperačnom sledovaní na Detskej klinike anesteziológie a intenzívnej medicíny, aj o nevyhnutnosti kombinovanej antibiotickej liečby a ponechania dieťaťa bez perorálneho príjmu niekoľko dní po operácii.

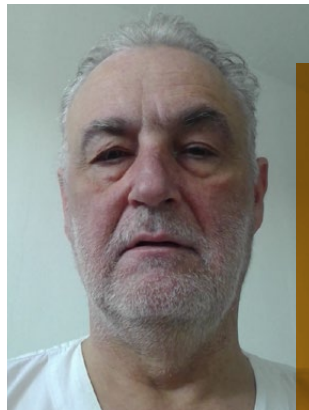
Samotná operácia trvá približne 3 hodiny, ale závisí to od rôznych faktorov, môže trvať aj dlhšie, napríklad, ak sú v dutine brušnej prítomné zrasty po predchádzajúcej operácii. Operačný výkon má brušnú a perineálnu fázu. Začíname brušným prístupom; otvoreným spôsobom identifikujeme úsek čreva, ktorý je potrebné odstrániť odpojme stómiu a zdravé črevo

pripravíme na siahnutie do konečníka. Následne pokračujeme perineálnym prístupom, kedy cez konečník siahneme pripravené zdravé črevo a spojíme ho s konečníkom. Na záver sa vrátíme k brušnému prístupu a po kontrole uzatvárame dutinu brušnú.

Deti s Hirschsprungovou chorobou sú po konečnej operácii, pri ktorej sa zruší stómia a transponuje normálne zdravé črevo, hospitalizované približne 7-10 dní na našej klinike, kým nie je možná plná re-alimentácia. Sledujeme, ako črevo pooperačne funguje, ako sa hoja operačné rany, kontrolujeme krvné parametre. Pri dobrom priebehu zrušíme centrálny venózný vstup a dieťa je následne prepustené domov. Starostlivosť o deti s Hirschsprungovou chorobou pokračuje na našej odbornej ambulancii pravidelnými kontrolami. Naša starostlivosť sa nekončí operáciou. Keďže Hirschsprungova choroba je ochorenie na celý život, aj po dobre vykonanej operácii je možné, že sa u dieťaťa vyskytnú rôzne ťažkosti neskoršie v priebehu života, ktoré bude potrebné riešiť či už ambulantnou formou, niekedy i ďalšími výkonmi na operačnej sále.

MUDr. Miroslava Fuňáková

MUDr. Rastislav Králik

PREVENCIA

Primárna prevencia mládeže

Prevenciu, významnému spôsobu predchádzania nežiadúcim javom, v našom prípade úrazom, sa venujeme vo viacerých číslach nášho časopisu. Dnes upriamime svoju pozornosť na mládež, teda skupinu detí, ktorá má špecifické správanie a spravidla predpokladáme, že riziko vzniku úrazu je minimalistickejšie, ako tomu bolo vo veku predškolskom. Deti v období dorastu, resp. mládež sú vo veku experimentovania, pričom ich správanie môže mať rôzne rizikové prvky. Zároveň v uvedenom veku si budujú a stabilizujú osoby životné návyky, majúce vplyv na zdravie človeka. Vyžadujú si osobitosť prístupu pre formovanie zdravého **fyzického i mentálneho JA**.

Na Slovensku zomiera ročne približne 200 detí a mladistvých dôsledkom dopravných nehôd, utopení, rôznych pádov, udusení, popálenín a otráv. Úrazy boli v roku 2005 u detí do 16. roku života najčastejšou príčinou ich úmrtnosti.

Prevencia úrazov je poddimenzovaná ako celok

Zranenia mládeže sa obdobne ako aj v iných vekových periódach spájajú s vysokým rizikom dlhodobých fyzických následkov. Je potrebné reflektovať, že deti sa približujú sústreďeniu, postrehu a predvídaníu dospelého až po 12. roku života. Na druhej strane obdobie puberty je spájané s rôznorodými psychosoci-

álnymi štádiami, čo môže mať negatívny dopad na ľahší vznik úrazu. Fantázia je aj v danom vekovom štádiu nevyčerpateľná bez uvedomenia si jasnej hranice rizikovosti úrazu.

Zvýšené riziko úrazu identifikujeme u detí hyperaktívnych, agresívnych, vystavených napätíu doma, prípadne až domácejmu násiliu, stresu alebo veľkej duševnej záťaži.

U mladistvých ako vyššie uvádzame je typická aj potreba experimentovania, čím sa nám formujú už aj iné alternatívy miesta vzniku úrazov, spojené s rôznorodosťou prostredia:

- **Domácnosť** - okrem potenciálnych rizík uvádzaných v predchádzajúcich článkoch aj napr. domáce násilie
- **Školské a mimoškolské prostredie** - úrazy pri športových aktivitách, úrazy spôsobené šikanovaním,
- **Verejné sociálne siete** - šikanovanie, zneužívanie
- **Doprava** - účastník dopravnej nehody, úraz bez nosenia bezpečnostných prvkov (napr. prilba)
- **Exteriér** - napr. príroda- možná otrava, detské ihrisko - úraz na trampolíne, bazén/plaváreň - riziko utopenia.

Množstvo zranení nám vzniká v rámci cestnej premávky, a to buď úmyselne, alebo neúmyselne a náhodne. Významným negatív-

ným fenoménom je používanie odzvučených slúchadiel u chodcov- mládeže, ktorí pri počúvaní hudby sú nepozorní a nebezpečenstvo vopred ani nedokážu vnímať sluchovými zmyslami. Rizikovým prvom je aj aktuálne používanie kolobežiek, osobitne elektrických kolobežiek. Mládež podceňuje používanie bezpečnostných prvkov (ochranná prilba), ktoré na bicykli, ako aj kolobežke dokážu zachrániť život dieťaťa. Mládež je potrebné v prvom rade najprv edukovať v dopravnej výchove, overovať praktickú znalosť poznatkov, fixovať naučené zručnosti a následne budovať a stabilizovať dodržiavanie pravidiel cestnej premávky.

Úlohou dospelých je vytvárať bezpečné prostredie pre deti, čo je najpodstatnejším prvkom prevencie úrazov.

Odporúčania:

- častá otvorená a priateľská komunikácia
- monitorovanie dieťaťa, určité skutočnosti predvídaním a poznaním rizík v novej miere vieme minimalizovať, čím spoločne kreujeme bezpečnejšie prostredie a domov pre našich najbližších,
- viesť dieťa k bezpečnému zvládnutiu životnej situácie
- zvýšený dozor v rušnom a rizikovitom prostredí (napr. výstavba domu)
- výchovno-vzdelávacia činnosť u detí o prevencii úrazov
- znalosť poskytovania prvej pomoci - priemerný dojazd rýchlej zdravotnej pomoci je cca 10 minút. Dovedy je život dieťaťa v rukách rodičov.

doc. JUDr. Mgr. Jana Šimonová, PhD.

NOVÁ REHABILITAČNÁ MIESTNOSŤ PRE PACIENTOV

V RÁMCI GRANTOVÉHO PROGRAMU BOJOVNÍCI ZA ZDRAVIE

AKÝ VÝZNAM MÁ REHABILITAČNÁ MIESTNOSŤ PRE KLINIKU?

- OBROVSKÁ POMOC PRE KLINIKU DETSKEJ CHIRURGIE
- ZVÝŠENIE ŠTANDARDU KLINIKY
- ZLEPŠENIE PODMIENOK LIEČBY PRE NAŠICH MALÝCH AJ VÄČŠÍCH PACIENTOV NA ODDeleniach

ČO PRINESIE REHABILITAČNÁ MIESTNOSŤ PRE PACIENTOV?

- RÝCHLU, EFEKTÍVNU A ODBORNÚ REHABILITÁCIU
- RÝCHLEJŠÍ NÁVRAT K SPRÁVNYM POHYBOVÝM NÁVYKOM PACIENTOV
- ZLEPŠENIE ZDRAVOTNÉHO STAVU A KVALITY ŽIVOTA PACIENTOV

DETSKÁ CHIRURGIA
OZ SLNIEČKO NA CESTE!

VELKÁ VĎAKA
PATRÍ NAJMÄ:

 DŌVERA
ZDRAVOTNÁ POISŤOVŇA

 TESCO Nadácia

DETSKÁ CHIRURGIA
OZ SLNIEČKO NA CESTE!

NÁRODNÝ
ÚSTAV
DETSKÝCH
CHORŔB

NOVINKY NA KLINIKE

Palma

Bupi

CCC

Prezuvky
pre detských
pacientov

Čajíky
pre sestričky

TEREZIA

Výživový
doplnok
RAKYTNÍČEK

GGE SKUPINA

Klimatizačné
zariadenia
pre pacientov

NAŠI PODPOROVATELIA

PRODUKTOVÍ PARTNERI

AVON

CCC

biJtner

F&F

GGE SKUPINA

JANKAN.SK

Kulla

MIKLOSHO
BRATISLAVA

Mondelēz
HEALTHY PLEASURE

Palma

PUPA
MILANO

SATUR
Existenciaľná dovolenka

SCONTO
NÁBYTOK

dm

TEREZIA

VESELÁ STENA

PARTNERI

Adiflex

A K S GROUP

BRATISLAVSKÝ
SADOPRÁVNÝ KÚP
KALUPEN MESTO PRA ŽUJ

CSOB

DANUBIUS
PRERÁDZOVNÁ
MÁSOVÝROBA

OK GROUP
SLOVAKIA
ANALYTICS

ŠIŠKA & ADVOKÁTI

Asociácia
TEAM
marathon

TESCO

TIPOS

ZSE

Nadácia
VEOLIA

predpredaj.sk

pwc

MEDIÁLNI PARTNERI

FORMEN

NADÁCIA TVJOJ

ORBIS IN
VYDAVATELSTVO

mafra slovakia

MARKETINGOVÍ PARTNERI

ARD
SYSTÉM

id creative

MIRACLE
ADVERTISING

NO CLASS!!
PROMOTION

BENEFIČNÝ
KONCERT

Štupel Fest 2023

SMOLA A HRUŠKY
STARÉ PUŠKY FUNUS
GROBIANI THE PLAYERS
PRIMITÍVI P.U.M

16. JÚN 2023

18:30 MMC BRATISLAVA

stupel.eu

bos
BRATISLAVA
MUSIC ORGANIZATION SOCIETY

predpredaj : sk

Zoznam.sk

HLAVNÍ PARTNERI

PARTNERI

ASTIK

PRACOVNÉ OBEVY
Ripňavka & Bratislava

bigmedia
PREKUPKA OUTDOOR

JUDR. TOMÁŠ KORČEK

AKS GROUP
www.aksgrupp.sk

NO CLASS!!

bos

MMC
MUSICAL MUSIC CLUB

METROPOLA

fibra print
tlač a reklama

✓ ĎAKUJEME LELOSI

**DETSKÁ
CHIRURGIA**
OZ SLNIEČKO NA CESTE!

LELOSI je partnerom a podporovateľom **DETSKÁ CHIRURGIA- OZ SLNIEČKO NA CESTE!** Naše dobrovoľníčky sa tiež tešia z úžasných legín. Zamilovali si ich a preto by sme sa chceli poďakovať za podporu nielen na Klinike detskej chirurgie, ale aj v mene našich dobrovoľníčok.

**PREČO SI AJ VY
ZAMILUJETE LELOSI?**

• Viac než
800 000
zákazníkov

• Pružný materiál, ktorý
dýcha a odvádza vlhkosť

• 0% priehľadnosť

• Výber z mnohých
dizajnov

• Nebeský
komfort vlákien
LELOSI

• Osvedčená
LELOSI kvalita

AKO SA NOSIA
LELOSI LEGÍNY NAŠIM
DOBROVOĽNÍČKAM?

LELOSI

WWW.LELOSI.SK

VAŠE 2% NÁM MÔŽU POMÔČŤ

DETSKÁ CHIRURGIA - OZ SLNIEČKO NA CESTE!

ĎAKUJEME!

Všetky potrebné informácie nájdete aj na:
www.slnieckonaceste.sk/dve-percenta

DETSKÁ CHIRURGIA - OZ SLNIEČKO NA CESTE!
Limbová 2643/1, 833 40 Bratislava
Právna forma: Občianske združenie, IČO: 42306116

DETSKÁ CHIRURGIA - OZ SLNIEČKO NA CESTE!

info@detska-chirurgia.sk
www.facebook.com/slnieckonaceste
www.instagram.com/detskachirurgia_slniecko/
+421 948 035 425

Ak chcete aj Vy pomôcť našim malým pacientom,
môžete tak urobiť napríklad finančným príspevkom na účet OZ:

FIO banka, číslo účtu:
2900451930/8330, IBAN: SK09 8330 0000 0029 0045 1930

Detská
chirurgia

štvrtročník, DETSKÁ CHIRURGIA - OZ SLNIEČKO NA CESTE! Limbová 2643/1, 833 40 Bratislava,
IČO: 42306116, Dátum vydania: apríl 2023, Číslo: 2/2023, 2. ročník, ISSN 2729-9589, registrácia MK SR ě. EV 6028/21.